12/06/2020

Θεολογία – Μουσουλμανικών Σπουδών ΑΠΘ και ο Θρησκευτικός Συγκρητισμός

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Κυθήρων και Αντικυθήρων

Του Μητροπολίτου Κυθήρων και Αντικυθήρων Σεραφείμ

Τό ἀκόλουθο κείμενο δημοσιεύεται, ἐπειδή στίς 04-06-2020 ἐκδικάσθηκε στό Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας ἡ Αἴτησις ἀκυρώσεως κατά τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος, μέ ἀριθ. 45/2016, σχετικά μέ τήν ἵδρυσι τῆς 4ετοῦς Κατεύθυνσης προπτυχιακῶν Μουσουλμανικῶν Σπουδῶν στό Τμῆμα Θεολογίας Α.Π.Θ., ἡ ὁποία ὑποβλήθηκε ἀπό Πανεπιστημιακούς Καθηγητές τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ἡ διδασκαλία ΑΝΟΘΕΥΤΗΣ, ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΣΕ ΣΥΜΒΟΛΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ, ΠΡΟΣ ΑΠΟΦΥΓΗΝ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑ ΑΝΕΠΙΤΡΕΠΤΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΗΤΙΣΜΟΥ (δηλ. ΕΞΙΣΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΛΑΜΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΤΙΚΙΣΜΟΥ, ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ), ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ, τήν ὁποίαν ἐνστερνίζεται ἡ συντριπτική πλειονότητα τῶν Ἑλλήνων, οἱ

ὁποῖοι ἀποτελοῦν μέλη τῆς ἐπικρατούσης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τήν Ἑλλάδα, συνιστᾶ, κατά τήν γνώμη μας, θεμελιώδη συνταγματική ὑποχρέωσι καί τῶν μελῶν ΔΕΠ τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ ΑΠΘ, ΚΑΙ ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ(4) ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ.

Αὐτό συνάγεται, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 16 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος (ἀκαδημαϊκή ἐλευθερία μελῶν ΔΕΠ Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ διά τήν – κατά τά ἀνωτέρω ἀναφερόμενα, κατά τό Σύνταγμα καί τόν ἱδρυτικό νόμο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΑΠΘ, ὅπως ὀρθά ἑρμηνεύονται, κατά τά ὡς ἄνω, ἀπό τήν νομολογία τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου – διδασκαλία καί ἔρευνα προεχόντως τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Θεολογίας καί δευτερευόντως, λοιπῶν χριστιανικῶν δοξασιῶν, ρωμαιοκαθολικῆς καί προτεσταντικῶν), τοῦ ἄρθρου 3, παρ. 1 (εἰδική συνταγματική ἀναγνώρισι τῆς ἐπικρατούσης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τήν Ἑλλάδα), τοῦ ἄρθρου 13 (θρησκευτική ἐλευθερία τῆς ἐπικρατούσης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καί τῶν μελῶν αὐτῆς) καί τοῦ ἄρθρου 24 παρ. 1 (συνταγματική προστασία τοῦ Ὀρθόδοξου χριστιανικοῦ πολιτιστικοῦ περιβάλλοντος τῆς Χώρας). Ἡ ταυτόχρονη ὕπαρξις καί λειτουργία δύο Προγραμμάτων Σπουδῶν στό Τμῆμα Θεολογίας τοῦ ΑΠΘ, ἐκείνου τῆς 4ετοῦς προεχόντως Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Θεολογίας καί ἐκείνου τῆς 4ετοῦς Εἰσαγωγικῆς Κατεύθυνσης Μουσουλμανικῶν σπουδῶν (δηλ. – τῆς ὑποτιθέμενης – Ἰσλαμικῆς θεολογίας), τά ὁποῖα ἀποτελοῦν ἀντικείμενα διαχειρίσεως ἀπό τά ὄργανα τοῦ Τμήματος Ὀρθόδοξου Χριστιανικῆς Θεολογίας (τοῦ ὁποίου τά μέλη ΔΕΠ οὔτε τήν ἀραβική γλῶσσα γνωρίζουν, οὔτε τήν ἰσλαμική θεολογία κατέχουν), ἔρχεται σέ εὐθεῖα ἀντίθεσι, διά τούς ἀνωτέρω λόγους, πρός τό ἄρθρο 16, παρ. 1 Συντάγματος (ἀκαδημαϊκή ἐλευθερία μελῶν ΔΕΠ Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ) – κατά τά ἀνωτέρω ἀναφερόμενα, κατά τό Σύνταγμα καί τόν ἱδρυτικό νόμο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ΑΠΘ. Κατά συνέπεια, εἶναι εὐθέως ἀντίθετος εἰς τάς ἐν λόγω συνταγματικάς διατάξεις ὁ ἰσχυρισμός τοῦ τότε Προέδρου τοῦ Τμήματος (Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς) Θεολογίας κ.Χρυσοστόμου Σταμούλη, ὁ περιεχόμενος εἰς τήν ἐπιστολήν του πρός τόν Μακ.Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο Β΄, κατά τόν ὁποῖο: «Στά πλαίσια αὐτά ἐντάχθηκε καί ἡ προσπάθεια γιά τήν κατάρτιση προγράμματος Μουσουλμανικῶν Σπουδῶν ὄχι, ὅμως, ὡς μέρος τοῦ οὐσιώδους Προγράμματος Σπουδῶν τῆς Θεολογίας καί ὁπωσδήποτε ὄχι ὡς νέο τμῆμα, ἀλλά ὡς μιά νέα κατεύθυνση (δηλ. Ο ΤΟΤΕ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΝ ΛΟΓΩ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΜΟΛΟΓΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ, ΟΠΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΙΣΛΑΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΝΕΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΤΜΗΜΑ), ἡ ὁποία δέν θά ὑπεισέρχεται στό Πρόγραμμα καί τήν οὐσία τῶν Θεολογικῶν Σπουδῶν, ὥστε νά ἐπηρεάζει καί νά παραβλάπτει τήν αὐτοτέλεια τοῦ Τμήματος Θεολογίας καί τῆς Θεολογικῆς ἐπιστήμης» καί «Τό προτεινόμενο Πρόγραμμα θά εἶναι αὐτόνομο καί αὐτοτελές… Ὁμοίως, αὐτόνομο καί αὐτοτελές παραμένει τό ἤδη ὑπάρχον

Πρόγραμμα τῆς Θεολογίας..».

Ὁ ἀνωτέρω ἰσχυρισμός τοῦ τότε Προέδρου τοῦ ἐν λόγω Τμήματος ἔρχεται σέ εὐθεῖα ἀντίφασι πρός τήν ἑξῆς παράγραφο τῆς ἰδίας ἐπιστολῆς του : «Ἡ εὐθύνη τοῦ Τμήματος Θεολογίας συνίσταται στά ἑξῆς:

– Στήν κατάρτιση προγράμματος Σπουδῶν, κατά τίς ἐξειδικευμένες ἀνάγκες τῆς ἐργασιακῆς ἀπασχόλησης τῶν ἀποφοίτων.

– Στόν προσδιορισμό κατάλληλου διδακτικοῦ προσωπικοῦ ὄχι μόνον ἀπό τό Τμῆμα Θεολογίας, ἀλλά καί ἀπό ἄλλα Τμήματα τοῦ ΑΠΘ, ὅπως ἐπίσης καί ἀπό ΑΕΙ τῆς ἡμεδαπῆς καί τῆς ἀλλοδαπῆς.

– -Στή διοικητική εὐθύνη τῆς εἰσαγωγικῆς κατεύθυνσης σπουδῶν».

Οἱ αὐτοί ἰσχυρισμοί εἶναι εὐθέως ἀντιφατικοί, διότι εἶναι ΛΟΓΙΚΑ ΑΤΟΠΟ, δηλ. Ο ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΠΡΟΦΑΝΕΣ ΣΟΦΙΣΜΑ, τά δύο προγράμματα τῶν δύο 4ετῶν Εἰσαγωγικῶν Κατευθύνσεων, ἐκείνης τῆς (Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς) Θεολογίας καί ἐκείνης τῶν Μουσουλμανικῶν σπουδῶν, νά εἶναι αὐτόνομα καί αὐτοτελῆ, ὅταν τά ὄργανα τοῦ Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ εἶναι ἁρμόδια 1) νά καθορίζουν ὄχι μόνον τό Πρόγραμμα Σπουδῶν τῆς κατεύθυνσης τῆς (Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς) Θεολογίας ἀλλά καί ἐκεῖνο τῆς κατεύθυνσης Μουσουλμανικῶν σπουδῶν (χωρίς βεβαίως νά ἔχουν καμμία εἰδίκευση στήν τελευταία κατεύθυνσι καί, ἐπομένως, μέ ἔλλειψι εἰδικῶν ἐπιστημονικῶν καί θεολογικῶν κριτηρίων, πού θά τούς ἐπιτρέπουν νά καθορίζουν Πρόγραμμα Σπουδῶν μέ ἐπιστημολογική πληρότητα), 2) νά προσλαμβάνουν τό κατάλληλο διδακτικό καί ἐρευνητικό προσωπικό, ὄχι μόνον τῆς κατεύθυνσης τῆς (Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Θεολογίας), ἀλλά καί ἐκεῖνο τῆς κατεύθυνσης Μουσουλμανικῶν σπουδῶν (χωρίς βεβαίως νά ἔχουν καμμία εἰδίκευσι εἰς τήν τελευταία κατεύθυνσι, οὔτε καί τά ἀπαιτούμενα ἐπιστημονικά καί θεολογικά κριτήρια ἐπιλογῆς), καί 3) νά ἔχουν τήν διοικητική εὐθύνη ὄχι μόνον τῆς κατεύθυνσης τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Θεολογίας ἀλλά καί ἐκεῖνο τῆς κατεύθυνσης Μουσουλμανικῶν σπουδῶν (χωρίς βεβαίως νά ἔχουν καμμία εἰδίκευση στήν τελευταία κατεύθυνση, οὔτε τίς ἀπαιτούμενες προϋποθέσεις γιά ἄσκηση διοίκησης, σέ ἄγνωστες ἐπιστημονικά καί θεολογικά περιοχές ἤ κριτήρια διοίκησης).

Τό ἀποτέλεσμα τῆς ἀνωτέρω λογικῆς ἀντίφασης εἶναι ἡ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΕΞΙΣΩΣΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ (ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ) ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΨΙ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ, πρᾶγμα τό ὁποῖο σημαίνει, ΕΙΣ ΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΗΤΙΣΜΟΥ Η ΤΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΤΙΚΙΣΜΟΥ, εἴτε ὅτι καί οἱ δύο θρησκευτικές παραδόσεις

ἀποτελοῦν θρησκευτικούς μύθους, μέ ὑποκειμενική ἀξία γιά τούς ἀντίστοιχους ὀπαδούς τους εἴτε ὅτι καί οἱ δύο θρησκευτικές παραδόσεις, παρά τίς ἐντελῶς ἀντίθετες θεολογικές τους βάσεις, ἀποτελοῦν δῆθεν ἐξίσου ἔγκυρους δρόμους πρός τόν Θεό, διά τήν ἀντίληψι τοῦ ὁποίου ἔχουν ἀντίθετες θρησκευτικές πεποιθήσεις, δεδομένου ὅτι ἡ μέν Ὀρθόδοξος Χριστιανική Παράδοσις πιστεύει ὅτι ὁ Θεός εἶναι Τρία Πρόσωπα καί Μία Οὐσία, ἐνῶ ἡ Μουσουλμανική παράδοσις πιστεύει ὅτι ὁ Θεός εἶναι Μονοπρόσωπος καί παρά τό ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός διά τό Ἰσλάμ θεωρεῖται ἕνας ἁπλός Προφήτης, ὅπως εἶναι ὁ Μωάμεθ, ἀλλά κατώτερος τοῦ Μωάμεθ, καί ὄχι Θεάνθρωπος Σωτήρας καί Λυτρωτής.

Σημειωτέον ὅτι, κατά τόν θρησκευτικό συγκρητισμό ἤ τόν θρησκευτικό σχετικισμό, ὅλες οἱ θρησκεῖες καί κοσμοθεωρίες εἶναι ἐξίσου ἔγκυροι δρόμοι, πού ὁδηγοῦν στήν ὑπερβατική ἀλήθεια (ultimate reality), ἡ ὁποία γιά κάποιους ταυτίζεται μέ τόν Προσωπικό Θεό (Τριαδικό ἤ Μονοπρόσωπο τῶν Ἀβρααμικῶν θρησκειῶν), ἐνῶ γιά κάποιους μέ τόν Πανθεϊσμό ἤ Παγανισμό (δηλ. μέ τήν θεοποίησι τοῦ Σύμπαντος καί ὅλων τῶν ὄντων του, περιλαμβανομένων τῶν ἀνθρώπων).

Αὐτός ὁ θρησκευτικός συγκρητισμός ἤ ὁ θρησκευτικός σχετικισμός:

1. Εἶναι ὁ καταδικασμένος ἀπό τούς Ἀποστόλους, καί μάλιστα ἀπό τόν Ἀπόστολο Ἰωάννη καί τόν Ἀπόστολο Παῦλο, ἀπό τίς Οἰκουμενικές Συνόδους καί ἀπό τούς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ὡς ΓΝΩΣΤΙΚΙΣΜΟΣ.
2. Δέν διδάσκεται ἀπό τίς κύριες (ὀρθόδοξες) διδασκαλίες τοῦ Ἀβρααμικοῦ δένδρου θρησκειῶν (Ἰουδαϊσμό, Χριστιανισμό, Ἰσλάμ).
3. Διδάσκεται ἀπό τίς συγκρητιστικές ὁμάδες τῶν ἴδιων Ἀβρααμικῶν θρησκειῶν.
4. Διδάσκεται ἀπό τίς θρησκεῖες τοῦ Βραχμανικοῦ δένδρου θρησκειῶν (Ἰνδουϊσμό, Βουδισμό, Γιανισμό).
5. Διδάσκεται ἀπό τήν (Ἀποκρυφιστική) Θεοσοφία τῆς Blavatsky (βλ. Theosophical Society of England, http://theosophicalsociety.org.uk/. Επίσης, United Nations – Theosophy Wiki, http://theosophy.wiki/w-en/index.php?title=United_Nations).

Ὑπενθυμίζεται ὅτι ἡ παγκοσμιοποίηση (globalization) ἐπιδιώκει, ἐκτός τῆς φερόμενης παγκόσμιας κυβέρνησης καί τῆς παγκόσμιας οἰκονομίας, καί τήν πράσινη παγκόσμια θρησκεία (The Green Agenda, http://www.green-agenda.com/).

Μέσα ἐπίτευξης τοῦ σκοποῦ τῆς δημιουργίας τῆς φερόμενης πράσινης παγκόσμιας θρησκείας εἶναι οἱ διαχριστιανικοί ΣΥΓΚΡΗΤΙΣΤΙΚΟΙ διεθνεῖς ὀργανισμοί (π.χ. Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν (350 Προτεσταντικῶν καί 12 Ὀρθοδόξων, https://www.oikoumene.org/en), καί οἱ διαθρησκευτικοί ΣΥΓΚΡΗΤΙΣΤΙΚΟΙ διεθνεῖς ὀργανισμοί (π.χ. Congress of leaders of world and traditional religions εἰς τήν

Ἀστανά τοῦ Καζακστάν, http://www.religions-congress.org/index.php?lang=english, United Religions Initiative, http://www.uri.org/), οἱ ὁποῖοι ΣΥΓΚΡΗΤΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ἐναρμονίζουν, διά τήν μεταξύ τους σύγκλισι, τίς θρησκευτικές πεποιθήσεις τῶν χριστιανικῶν δογμάτων καί τῶν θρησκειῶν ἀντιστοίχως.

Πρός ἀποφυγήν τῆς ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΗΣ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗΣ ΕΞΙΣΩΣΗΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ (ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ) ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΨΙΝ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ, ἡ ὁποία γίνεται μέ τό προσβαλλόμενο Προεδρικό Διάταγμα καί ἡ ὁποία ἔρχεται σέ εὐθεῖα ἀντίθεσι μέ τίς ἀνωτέρω ἀναφερόμενες συνταγματικές διατάξεις, θά ἔπρεπε, de lege ferenda, νά ἱδρυθῆ ἕνα ἀνεξάρτητο Τμῆμα Μουσουλμανικῶν σπουδῶν ἤ Μουσουλμανικῆς θεολογίας σέ μιά ἄλλη Σχολή (ἐκτός τῶν Ὀρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν), εἴτε τοῦ ΑΠΘ, εἴτε τοῦ ΕΚΠΑ, εἴτε ἄλλου Πανεπιστημίου (ὅπως εἰς τό Παιδαγωγικό Τμῆμα τοῦ ΑΠΘ ἤ εἰς τήν Φιλοσοφική Σχολή τοῦ ΑΠΘ).

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἕδρα Ἑβραϊκῶν Σπουδῶν ἐπανιδρύθηκε εἰς τήν ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ τοῦ ΑΠΘ καί ἐπαναλειτουργεῖ ἀπό τόν Ὀκτώβριο 2016, μετά τήν κατάργησι της τό 1939 (https://www.youtube.com/watch?v=OZ9OMec8N2w).

Τμῆμα Χριστιανικῆς Θεολογίας, πού νά ἔχει καί Κατεύθυνση Μουσουλμανικῶν σπουδῶν, δέν ὑπάρχει σέ καμμία Χώρα τοῦ κόσμου. Ἀποτελεῖ πρωτοτυπία τό Τμῆμα πού ἱδρύθηκε στή Θεολογική Σχολή καί στό Τμῆμα της, τό Τμῆμα Θεολογίας τῆς Θεσσαλονίκης.

Τά ἀνωτέρω ἐγράφησαν ὀφειλετικῶς διά τήν πνευματική μου μητέρα καί τροφό, τήν Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης, ἐκ τῆς ὁποίας χάριτι Θεοῦ ἀπεφοίτησα ἐν ἔτει 1976.